

Beweeg
& Beleef

Online
Loopbaancoaching

Ontdek wat jou beweegt

Creëer je beroepsbeeld

Theorie

Persoonlijkheidstypes

Inleiding

Wat voor iemand ben je? De Amerikaanse psycholoog John Holland heeft een onderverdeling bedacht in *persoonlijkheidstypes*, een onderverdeling die veel gebruikt wordt bij o.a. beroepskeuze en loopbaanadvies.

Deze wordt **PAKSOC** genoemd, waarbij elke letter van het woord een persoonlijkheidstype aangeeft.

Deze typen zijn:

Praktisch: de realist, de doener

Analytische: de intellectueel, de denker, de onderzoeker

Kunstzinnig: de artistiek, de creatieve maker

Sociaal: de helper, de samenwerker

Ondernemend: de overhaler, de beïnvloeder

Conventioneel: de ordener, de administrateur

Het kan zijn dat je jezelf in twee of wellicht zelfs drie types herkent. Daarnaast zijn sommige types meer verwant aan elkaar dan andere. Om die reden worden de types vaak afgebeeld in een zeshoek, waarbij aan elkaar grenzende types vaker bij elkaar horen, zie afbeelding.

Ongetwijfeld herken je jezelf in één of meer van onderstaande beschrijvingen!

Praktisch/Realistisch

Het *Praktische/Realistische menstype* houdt van activiteiten waarin hij heel direct omgaat met dingen: gereedschap, machines, materialen, planten of dieren. Het Praktisch menstype heeft een goed technisch inzicht, is handvaardig en gebruikt graag z'n lichaamskracht. Doorgaans houdt hij niet van sociale bezigheden en mist hier ook de vaardigheden voor.

De omgeving stimuleert en beloont mechanisch-, technische- en motorische vaardigheden. De Realistische omgeving biedt ruimte aan praktische, productieve en materialistische waarden, en aan robuust, avontuurlijk en soms zelfs risicovol gedrag. Het degelijk uitvoeren van taken wordt op prijs gesteld.

Analytisch/Intellectueel

Het *Analytische/Intellectuele menstype* is er op uit de omringende, natuurkundige, biologische en culturele verschijnselen via observatie en onderzoek te doorgronden, te beheersen. Dit menstype bezit wetenschappelijke- en mathematische vaardigheden. Over het algemeen heeft hij een afkeer van activiteiten die een overredend, sociaal of routinematig optreden vereisen.

In de *Intellectuele werkomgeving* gaat het om onderzoekende werkzaamheden teneinde problemen op te lossen of kennis te vergaren. De omgeving stimuleert en beloont analytische, wetenschappelijke, technische en verbale vaardigheden. De intellectuele omgeving biedt ruimte aan theoretische, creatieve en ideële waarden, en aan volhardend, kritisch en soms zelfs sceptisch gedrag. Goed gedocumenteerde bijdragen aan kennis of aan de oplossing van praktische problemen worden op prijs gesteld.

Kunstzinnig/Artistiek

Het *Kunstzinnige/Artistieke menstype* heeft een voorkeur voor vrije, ongestructureerde activiteiten, om zich op kunstzinnige wijze te kunnen uiten. Hij bezit artistieke vaardigheden: toneelspelen, schrijven, tekenen, schilderen, beeldhouwen, musiceren of dansen. Hij houdt niet van geordende, systematische werkzaamheden en bezit weinig administratieve vaardigheden.

In de Artistieke werkomgeving worden creatieve bezigheden op het gebied van literatuur, muziek en/of beeldende kunst verricht. Uiteraard wordt vaardigheid op één of meer van deze terreinen verlangd. Waarden, die door de artistieke omgeving worden gestimuleerd en beloond, zijn onder meer esthetiek, verbeelding en oorspronkelijkheid. Er is ruimte voor origineel, onconventioneel en soms zelfs rebellerend gedrag. Doel is het leveren van artistieke producten (kunstwerken) of producties(opvoeringen).

Sociaal

Het Sociale menstype houdt van werkzaamheden waarin hij met andere mensen kan omgaan, teneinde deze te informeren, onderwijzen, ontwikkelen, genezen, verzorgen of amuseren. Hij bezit contactuele vaardigheden zoals: tact, geduld, aandacht. Doorgaans houdt hij niet van technische bezigheden en mist hij ook vaardigheden daarin.

In de Sociale werkomgeving wordt met mensen gewerkt, in een helpende of dienstverlenende zin. De omgeving verlangt interpersoonlijke, communicatieve en contactuele vaardigheden. De sociale omgeving biedt ruimte aan humanitaire waarden en aan begripvol, geduldig en tactvol gedrag. Waar het om gaat is het verzorgen, genezen en troosten, of het onderwijzen, voorlichten en vermaken van anderen.

Ondernemend

Het Ondernemende menstype streeft organisatorische, politieke of economische doelen na.

Hij geeft goed leiding en weet anderen van iets te overtuigen, maar houdt niet van wetenschappelijke activiteiten en bezit ook weinig aanleg in die richting. In de ondernemende werkomgeving wordt ook met mensen gewerkt, maar nu in commerciële, politieke, of leidinggevende zin. De omgeving verlangt interpersoonlijke vaardigheden, maar deze dienen van overtuigende en gezaghebbende aard te zijn. De ondernemende omgeving biedt ruimte aan commerciële en politieke waarden, en aan doelstellingen zoals succes, macht, populariteit en bekendheid. In de ondernemende werkomgeving gaat het erom iets van anderen gedaan te krijgen of iets aan anderen te verkopen, producten of ideeën.

Conventioneel

Het Conventionele menstype heeft een voorkeur voor duidelijke, geordende werkzaamheden, die een precieze en systematische aanpak vergen. Hij bezit administratieve vaardigheden. Hij heeft een afkeer van onduidelijke en ongestructureerde activiteiten en mist artistieke aanleg. In de Conventionele werkomgeving draait het om handhaven en toepassen van regels en voorschriften. De omgeving stimuleert en beloont administratieve vaardigheden en vereist het vermogen om volgens strikte normen en standaarden te werken. De conventionele omgeving biedt ruimte aan waarden zoals zekerheid, duidelijkheid en stabiliteit, en aan conformistisch, betrouwbaar en ordelijk gedrag. In de conventionele omgeving vinden we beroepen op administratief gebied en op het terrein van de ordehandhaving en wetstoepassing.

* Waar "hij" staat kan je vanzelfsprekend ook "zij" lezen.